

ME-113

March-2025

B.Ed., Sem.-IV**B-109 : Economics**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

(i) ટીમ ટીચિંગ એટલે શું ? વર્ગખંડ શિક્ષણમાં આ પદ્ધતિનો અસરકારક રીતે ઉપયોગ કેવી રીતે કરી શકાય તેના માટે પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.

(ii) કથન પદ્ધતિ એટલે શું ? કથન પદ્ધતિના મહત્વ, ફાયદા અને મર્યાદા વિગતે સમજાવો.

અથવા

(i) પ્રશ્નોત્તરી પદ્ધતિથી તમે શું સમજો છો ? તેના ગુણ અને ગેરફાયદા જણાવો. સારા પ્રશ્નોત્તરીના ગુણધર્મો સમજાવો.

(ii) રોલ પ્લે પદ્ધતિને સમજાવી તેનું મહત્વ સમજાવો. અર્થશાસ્ત્ર વિષયના કોઈપણ એક વિષયાંગ શીખવવા માટે રોલ-પ્લે તૈયાર કરો.

2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

(i) ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક બનવા માટેની શૈક્ષણિક લાયકાત, વ્યાવસાયિક સજ્જતા અને કૌશલ્યોને જણાવો.

(ii) અનુબંધ એટલે શું ? અર્થશાસ્ત્રના સામાજિક-વિજ્ઞાન, વાણિજ્ય અને આંકડાશાસ્ત્ર સાથે અનુબંધ ઉદાહરણ આપીને સમજાવો.

અથવા

(i) અર્થશાસ્ત્ર કલબના હેતુઓ, મહત્વ અને પ્રવૃત્તિઓ વિશે વિગતવાર સમજાવો.

(ii) અર્થશાસ્ત્રના વર્ગખંડનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. અર્થશાસ્ત્રના વર્ગખંડમાં કઈ-કઈ વસ્તુઓ મૂકી શકાય તે જણાવો. અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક તરીકે તમે અર્થશાસ્ત્ર વર્ગખંડની યોગ્ય જાળવણી માટે શું કરશો ?

3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (i) સારા પાઠ્યપુસ્તકના માપદંડ જણાવો અને ધોરણ XIની ગુજરાત બોર્ડની વર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.
- (ii) મૂલ્યાંકન દ્વારા તમે શું સમજો છો ? તેનું મહત્વ અને મૂલ્યાંકનની વિવિધ તકનિકો જણાવો.

અથવા

- (i) શૈક્ષણિક સાધનો એટલે શું ? અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાં ઉપયોગ થતા શૈક્ષણિક સાધનોની યાદી બનાવી કોઈપણ બે સાધનો વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (ii) મૂલ્યાંકન સાધન ઓળખ યાદી (ચેકલિસ્ટ) અને ક્રમ માપદંડ (Rating scale)ની વિગતવાર ચર્ચા કરો.

4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (i) રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની ઉત્પાદનની પદ્ધતિ સમજાવો.
- (ii) ભારતમાં રાજ્ય સરકારના અંદાજપત્ર પર ટૂંકનોંધ લખો.

અથવા

- (i) નાના પાયાના ઉદ્યોગોના મહત્વની ચર્ચા કરો.
- (ii) વેપારી બેંકનો અર્થ આપી તેના કાર્યો સમજાવો.

5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (કોઈપણ સાત) 14
- (1) ટીમ ટીચિંગના બે ફાયદાઓ જણાવો.
- (2) અનુબંધનું મહત્વ જણાવો.
- (3) પ્રશ્નોના વિવિધ પ્રકારો જણાવો.
- (4) અર્થશાસ્ત્ર ક્લબના નિર્માણમાં શાળાને કઈ મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડે છે ?
- (5) શૈક્ષણિક સાધન પસંદગીના સિદ્ધાંતો જણાવો.
- (6) સામાન્ય રીતે લોકસભામાં બજેટ કોણ રજૂ કરે છે ?
- (7) અર્થશાસ્ત્ર વિષય માટે ઉપયોગી કોઈપણ ચાર સામયિકોના નામ જણાવો.
- (8) પ્રશ્નોત્તરી પદ્ધતિના ઉદ્દેશો જણાવો.
- (9) પંચાયતની આવકના સાધનો જણાવો.
- (10) બેંકનો અર્થ આપો.
- (11) નાણાકીય નીતિના પરિમાણાત્મક સાધનો એટલે શું ?
- (12) ભારતમાં કેટલાં વિશિષ્ટ આર્થિક વિસ્તારો છે ?

Seat No. : _____

ME-113

March-2025

B.Ed., Sem.-IV

B-109 : Economics

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) All questions are compulsory.
 - (2) Options are internal.
 - (3) Figures to the right indicate total marks of the question.

1. Answer any **one** set of questions given below : **14**
- (i) What do you mean by Team Teaching ? Prepare a lesson plan how this method can be used effectively in classroom teaching.
 - (ii) Explain narration technique its importance, merits and demerits in detail.

OR

- (i) What do you understand by questioning method ? State its merits and demerits. Explain properties of a good questioning.
- (ii) Explain role-play technique and its importance. Prepare role-play for teaching any topic of economics subject.

2. Answer any **one** set of questions given below : **14**
- (i) Explain the educational qualification, professional competency and skills to become an Economics teacher in higher secondary school.
 - (ii) What is Correlation ? Explain with illustration the correlation of Economics with Social science, Commerce and Statistics.

OR

- (i) Explain objectives, importance and activities of Economics club in detail.
- (ii) Clarify the concept of Economics room. List the things which can be kept in Economics room and as an Economics teacher what you will do to maintain the Economic room.

3. Answer any **one** set of questions given below : **14**
- (i) State the criteria of good textbook and critically evaluate the present textbook of standard XI.
 - (ii) What do you mean by evaluation ? State its importance and different techniques of evaluation.

OR

- (i) What do you mean by teaching aids ? State useful teaching aids used in Economics subject and explain any two in detail.
- (ii) Discuss in detail evaluation tool Check list and Rating scale.

4. Answer any **one** set of questions given below : **14**
- (i) Explain the output method for measuring national income.
 - (ii) Write a short note on budget of a state government in India.

OR

- (i) Discuss importance of small scale industries.
- (ii) Give the meaning of a Commercial Bank and explain its functions.

5. Answer the following questions : (Any **seven**) **14**
- (1) State two merits of team teaching.
 - (2) State importance of correlation.
 - (3) State different types of questions.
 - (4) What difficulties does school face in constructing Economics club ?
 - (5) State principles of selection of teaching aids.
 - (6) Who presents the budget generally in the Lok Sabha ?
 - (7) List out name of any four magazines useful for Economics subject.
 - (8) State aims of questioning technique.
 - (9) State the sources of income of Panchayat.
 - (10) What is the meaning of bank ?
 - (11) What is meant by quantitative tools of monetary policy ?
 - (12) How many special economic zones are in India ?